

ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ

ΤΟΥ **ΣΕΣΜΑ** ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΔΕΙΚΤΗΣ

GRe1

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ MANAGEMENT ΕΛΛΑΔΟΣ

ΜΕΛΟΣ

feaco

European Federation of Management Consultancies Associations
Fédération Européenne des Associations de Conseils en Organisation

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ

+17.5

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΓΚΥΡΙΑ

+25,3

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

+9.7

1ο ΤΡΙΜΗΝΟ 2018

17^η ΕΡΕΥΝΑ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ – ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΕΣΜΑ

A

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο ΣΕΣΜΑ δημιούργησε το «Βαρόμετρο του ΣΕΣΜΑ για την Οικονομία» μέσω του οποίου καταγράφονται ανά τρίμηνο οι απόψεις των εταιρειών συμβούλων μάνατζμεντ.

Ειδικότερα, ο **Γενικός Δείκτης GRe+1** του βαρόμετρου αποτυπώνει τις προσδοκίες των επικεφαλής και των στελεχών των επιχειρήσεων συμβούλων μάνατζμεντ για την ελληνική οικονομία μετά από ένα έτος (+1).

Ο **Γενικός Δείκτης GRe+1** συντίθεται από τους εξής επιμέρους δείκτες:

- **Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας**, ο οποίος καταγράφει τις απόψεις για την αναμενόμενη πορεία των βασικών οικονομικών μεγεθών (δηλαδή: ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης, ανεργία, ιδιωτικές επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών και πληθωρισμός).
- **Δείκτης Παραγωγικών Συντελεστών**, ο οποίος καταγράφει τις εκτιμήσεις για τις μεταβολές στους βασικούς παραγωγικούς συντελεστές (δηλαδή: ανθρώπινο δυναμικό, συνθήκες χρηματοδότησης, δημόσιες υποδομές, επιχειρηματικότητα και θεσμικό πλαίσιο).

Τέλος, στο Βαρόμετρο του ΣΕΣΜΑ για την Οικονομία προσδιορίζονται οι **Ανασχετικοί Παράγοντες** για την επιχειρηματική ανάπτυξη και την επιχειρηματική δράση.

Η μεθοδολογία διεξαγωγής της έρευνας και υπολογισμού των δεικτών παρουσιάζεται στο μέρος Γ.

Η παρούσα, 17η έρευνα του ΣΕΣΜΑ πραγματοποιήθηκε από 27-03-2018 έως 16-4-2018 και κατέγραψε τις προσδοκίες και τις απόψεις που διαμορφώθηκαν κατά το 1ο τρίμηνο του 2018.

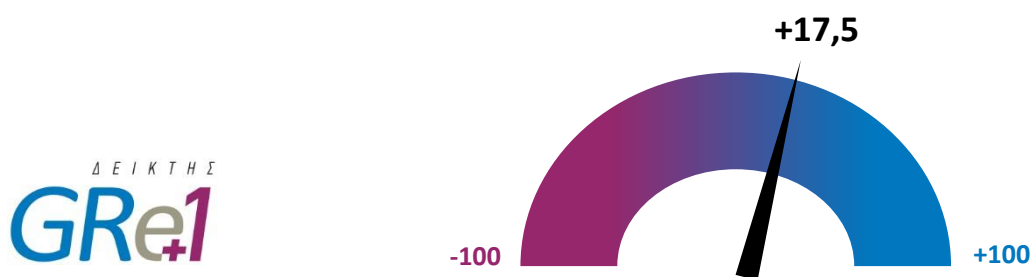
B

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

B.1 Η ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

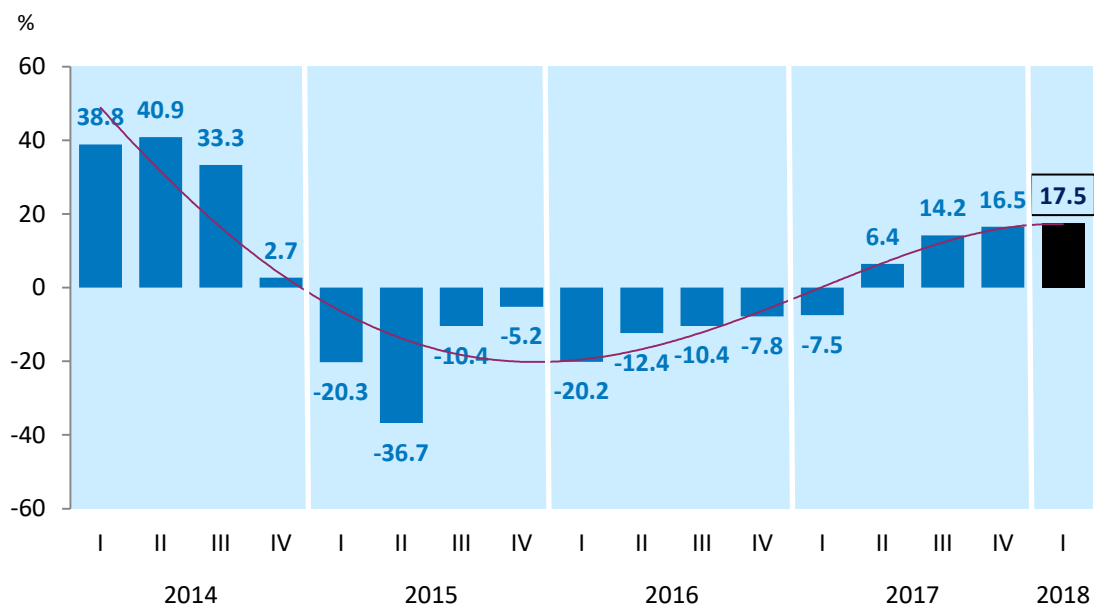
Το πρώτο τρίμηνο του 2018 καταγράφηκε νέα βελτίωση της αισιοδοξίας των συμβούλων μάνατζμεντ. Για όγδοο συνεχές τρίμηνο, μετά το δεύτερο του 2016, υπήρξε συνεχής βελτίωση των προσδοκιών για την εν γένει πορεία της ελληνικής οικονομίας κατά τους επόμενους δώδεκα μήνες. Έτσι, ο **Γενικός Δείκτης GRe+1** διαμορφώθηκε το πρώτο τρίμηνο του έτους σε 17,5% από 16,5% το προηγούμενο τρίμηνο. Η μεταβολή από το πρώτο τρίμηνο του 2017 είναι σημαντική.

Η μεγαλύτερη αυτή αισιοδοξία αφορά όμως μόνο τις προβλέψεις για τις εξελίξεις στους παραγωγικούς συντελεστές μετά από 12 μήνες. Οι προσδοκίες για τις εξελίξεις των βασικών οικονομικών μεγεθών κατά το ίδιο διάστημα χειροτέρευσαν ελαφρά μεταξύ τέλους 2017 και Μαρτίου 2018.

Η βελτίωση του οικονομικού κλίματος, η οποία καταγράφεται και από άλλες έρευνες, ξεκίνησε από το δεύτερο τρίμηνο του 2016. Από τότε υπάρχει συνεχής αύξηση του Γενικού Δείκτη **GRe+1**: από -20,2% στο τέλος Μαρτίου 2016 σε +17,5% στο τέλος Μαρτίου 2018, όπως φαίνεται στο ακόλουθο διάγραμμα.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ GRe+1

Στη νέα αυτή θετική εξέλιξη συνέβαλαν η βελτίωση των βασικών μακροοικονομικών μεγεθών και η προσδοκώμενη ολοκλήρωση του προγράμματος τον επόμενο Αύγουστο. Συγκεκριμένα, το 2017 η ελληνική οικονομία εξήλθε από μακρά και βαθιά ύφεση και κατάγραψε θετικό ρυθμό μεγέθυνσης 1,4%, η οποία ήταν αποτέλεσμα των αυξημένων ιδιωτικών επενδύσεων και εξαγωγών. Συνεχίστηκε επίσης η πτωτική πορεία της ανεργίας.

Υπογραμμίζεται επίσης η μείωση της αβεβαιότητας, λόγω της επιτυχούς ολοκλήρωσης της τρίτης αξιολόγησης και των προσδοκιών για το τέλος του προγράμματος τον Αύγουστο.

Επίσης, δεν φαίνεται να επηρεάζει σημαντικά τις προσδοκίες η αυξημένη ένταση στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και στην ανατολική Μεσόγειο.

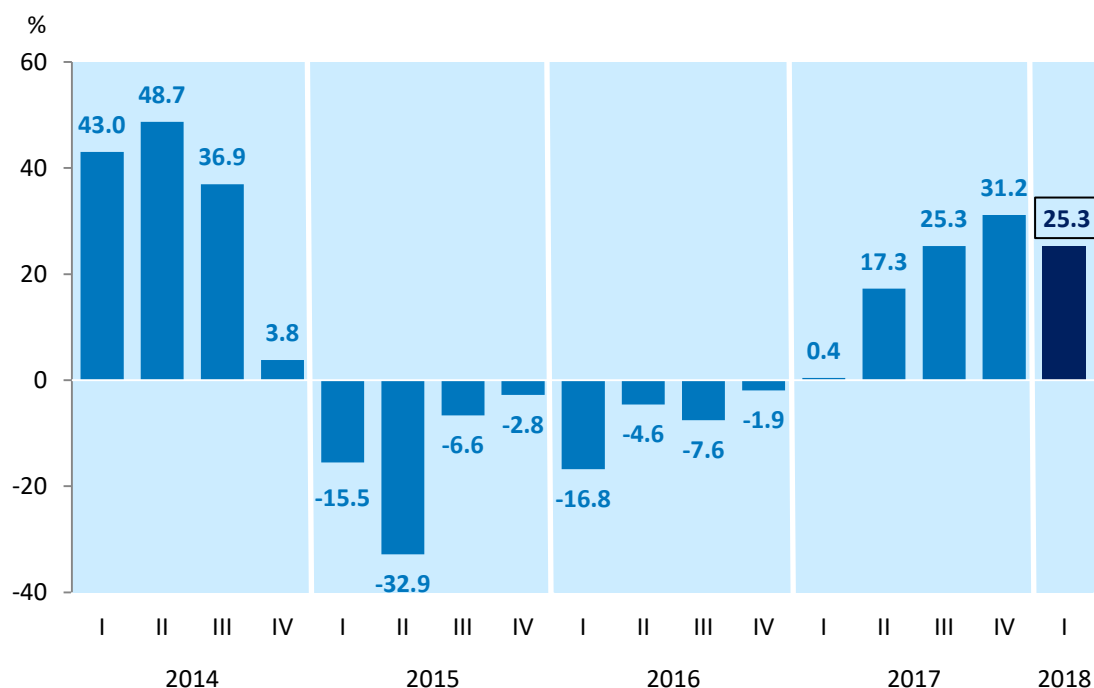
B.2 ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΣΕ ΕΝΑ ΕΤΟΣ (ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ)

Οι προβλέψεις για τα βασικά μακροοικονομικά μεγέθη έγιναν κατά τι λιγότερο αισιόδοξες το πρώτο τρίμηνο του 2018 έναντι του προηγούμενου. Πρέπει να υπογραμμισθεί επίσης ότι σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2017 η βελτίωση είναι σημαντική.

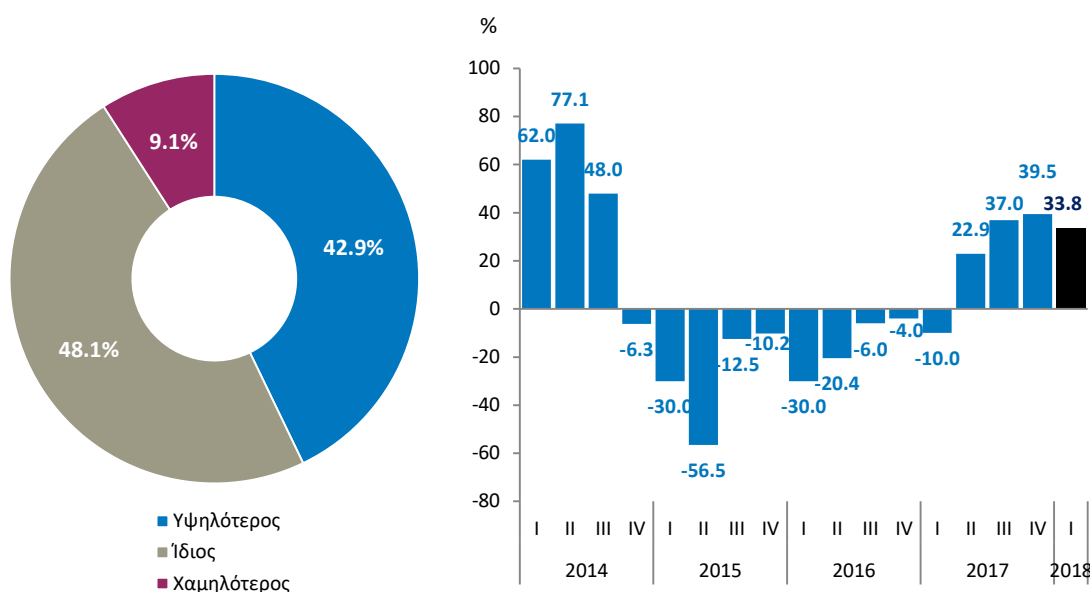
Συγκεκριμένα, ο μέσος όρος των «θετικών» - «αρνητικών» προβλέψεων για τις μεταβλητές του Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας, δηλαδή: ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης, ανεργία, ιδιωτικές επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, εξαγωγές και ποσοστό μεταβολής του γενικού επιπέδου των τιμών, περιορίστηκε από 31,2% στο τέλος του 2017 σε 25,3% στο διάστημα Ιανουαρίου-Μαρτίου 2018. Η βελτίωση της αισιοδοξίας όμως παραμένει πολύ μεγάλη έναντι του πρώτου τριμήνου του 2017, όταν ο δείκτης είχε λάβει τιμή μόλις 0,4%.

Η ελαφρά μείωση του δείκτη το πρώτο έναντι του προηγούμενου τριμήνου προέκυψε από τη μείωση της διαφοράς «θετικών» - «αρνητικών» απαντήσεων για όλα τα μεγέθη, εκτός της ανεργίας. Η εξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζει πιθανώς τις οικονομικές εξελίξεις και το χαμηλό ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

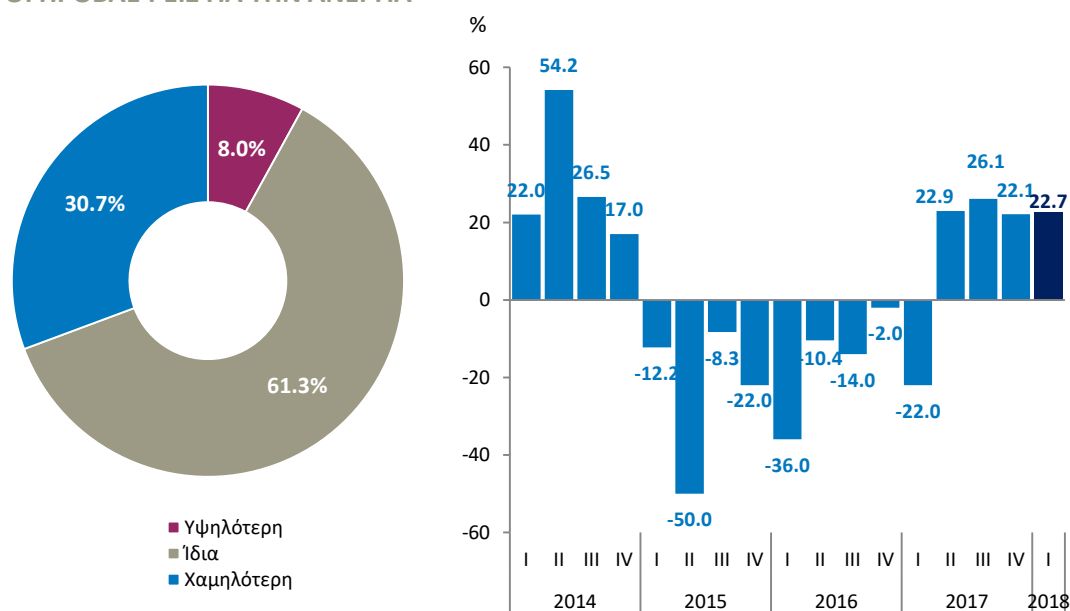
ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΡΥΘΜΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗΣ

Οι προβλέψεις για τη μεγέθυνση της οικονομίας στους επόμενους 12 μήνες έγιναν λιγότερο αισιόδοξες το πρώτο τρίμηνο του έτους σε σχέση με το τέλος του 2017, πιθανώς λόγω της μικρής αύξησης που κατέγραψε το πραγματικό ΑΕΠ το 2017, 1,4%.

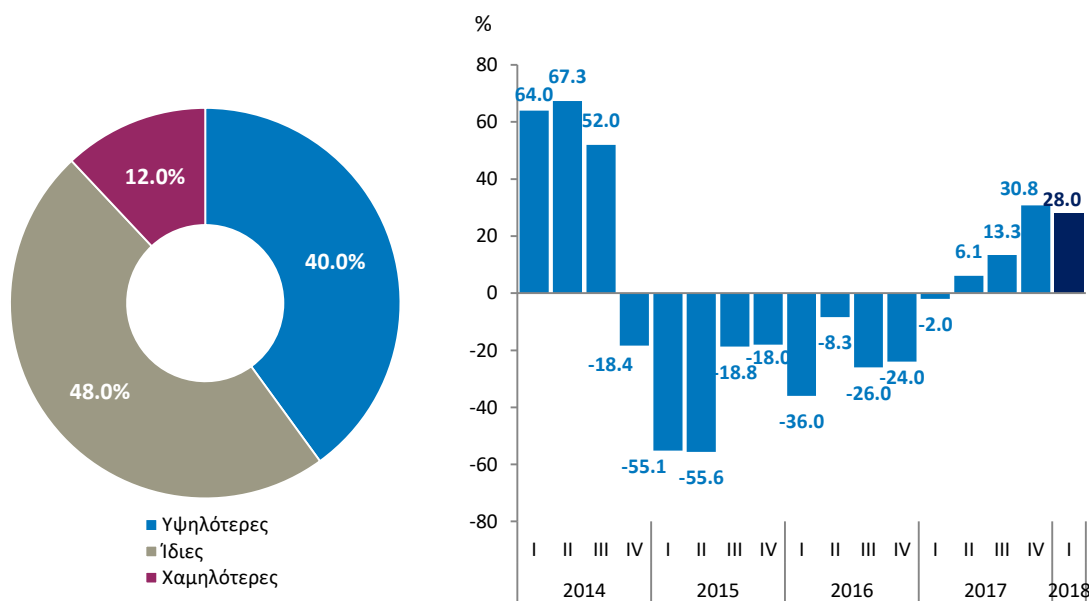
Η διαφορά «θετικών» - «αρνητικών» απαντήσεων μειώθηκε από 39,5% στο τέλος του 2017 σε 33,8% στο τέλος Μαρτίου 2018. Ωστόσο, έναντι του πρώτου τριμήνου του 2017 (-10,0%) συνεχίζει να καταγράφεται βελτίωση της αισιοδοξίας. Δηλαδή, ενώ πριν ένα χρόνο περισσότεροι σύμβουλοι προέβλεπαν επιβράδυνση της μεγέθυνσης, σήμερα το 42,9% προβλέπει επιτάχυνση του ρυθμού ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας.

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ

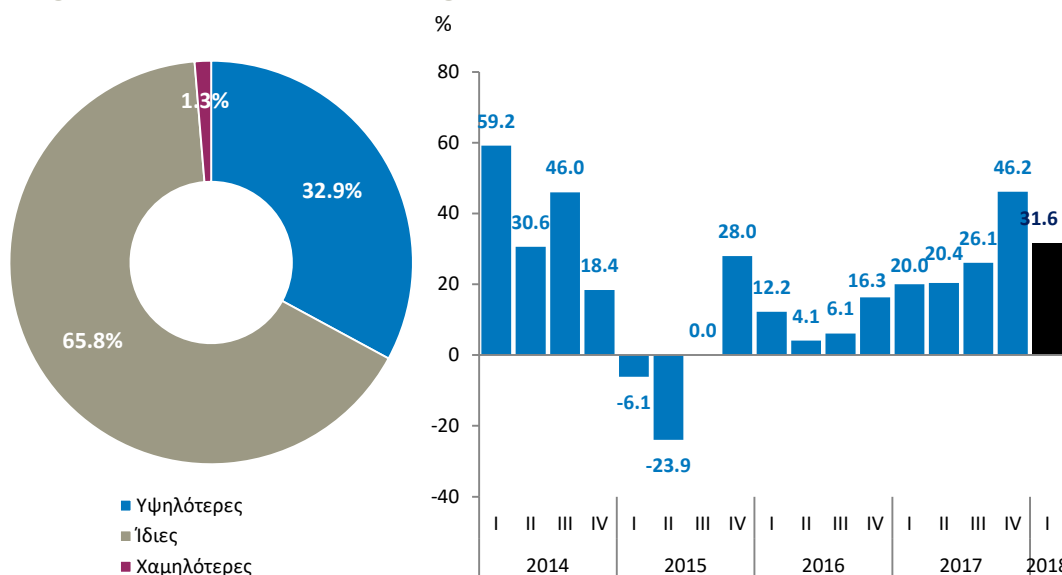
Οι προσδοκίες για την ανεργία παρέμειναν ουσιαστικά αμετάβλητες το πρώτο τρίμηνο του 2018 έναντι του προηγούμενου. Συγκεκριμένα, το «θετικό» - «αρνητικό» ισοζύγιο διαμορφώθηκε σε 22,7% έναντι 22,1%. Πρέπει όμως να υπογραμμισθεί η μεγάλη βελτίωση που έχει καταγραφεί μεταξύ του πρώτου τριμήνου του 2017, όταν η διαφορά ήταν -22,0%, και του αντιστοίχου του 2018 (22,7%). Η εξέλιξη αυτή αντανακλά αναμφιβόλως τη συνεχιζόμενη μείωση της ανεργίας, το ποσοστό της οποίας είχε περιοριστεί σε 20,6% τον Ιανουάριο 2018, καθώς και τις αισιόδοξες προβλέψεις της κυβέρνησης και διεθνών οργανισμών για την περαιτέρω μείωσή της.

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

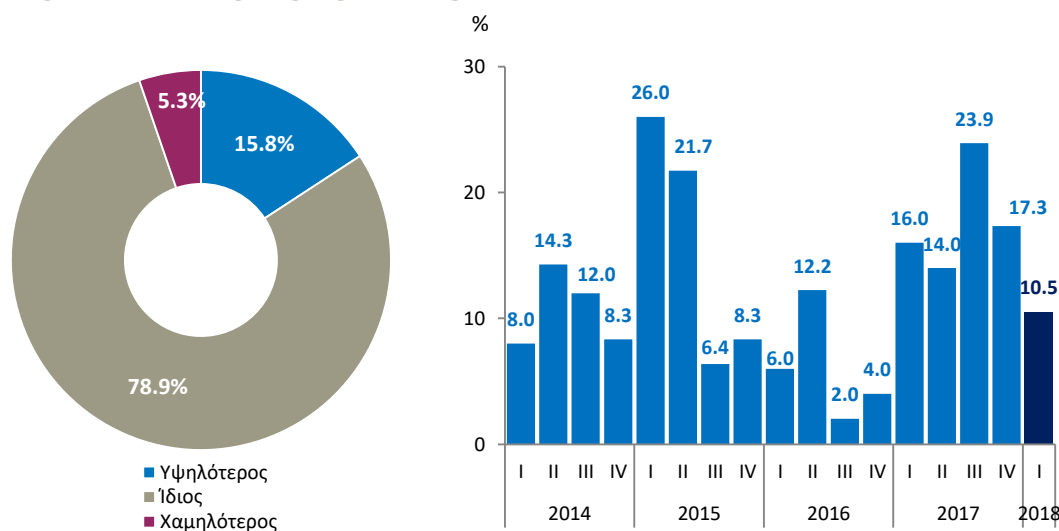
Το πρώτο τρίμηνο του 2018 σημειώθηκε ελαφρά επιδείνωση των προσδοκιών των συμβούλων για τις ιδιωτικές επενδύσεις το επόμενο δωδεκάμηνο. Συγκεκριμένα, η διαφορά των ποσοστών όσων προβλέπουν άνοδο της επενδυτικής δραστηριότητας και εκείνων που προβλέπουν κάμψη μειώθηκε στο 28,0% έναντι 30,8% που ήταν στο τέλος του 2017. Παρά την αρνητική αυτή εξέλιξη, παραμένει μεγάλη η βελτίωση που έχει καταγραφεί το τελευταίο έτος. Το πρώτο τρίμηνο του 2017, η διαφορά «θετικών» - «αρνητικών» απαντήσεων ήταν -2,0%. Η βελτίωση αυτή συνδέεται με τις τρέχουσες εξελίξεις στα εθνικολογιστικά μεγέθη και με τις προοπτικές που φαίνεται να διανοίγονται.

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Αντίστοιχη με αυτή των επενδύσεων είναι και η εικόνα των προσδοκιών για την πορεία των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών κατά τους επόμενους 12 μήνες. Η διαφορά «θετικών» και «αρνητικών» ποσοστών μειώθηκε από 46,2% στο τέλος του 2017 σε 31,6% το πρώτο τρίμηνο του 2018. Έναντι της αρχής του 2017 συνεχίζει να υπάρχει βελτίωση και μάλιστα μεγάλη, καθώς στο τέλος του πρώτου τριμήνου του 2017 ο δείκτης είχε την τιμή 20,0%. Η αισιοδοξία που επικρατεί συνδέεται προφανώς με την ανοδική πορεία του τουρισμού, αλλά και με τη συνεχή αύξηση των εξαγωγών αγαθών που καταγράφεται.

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΡΥΘΜΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

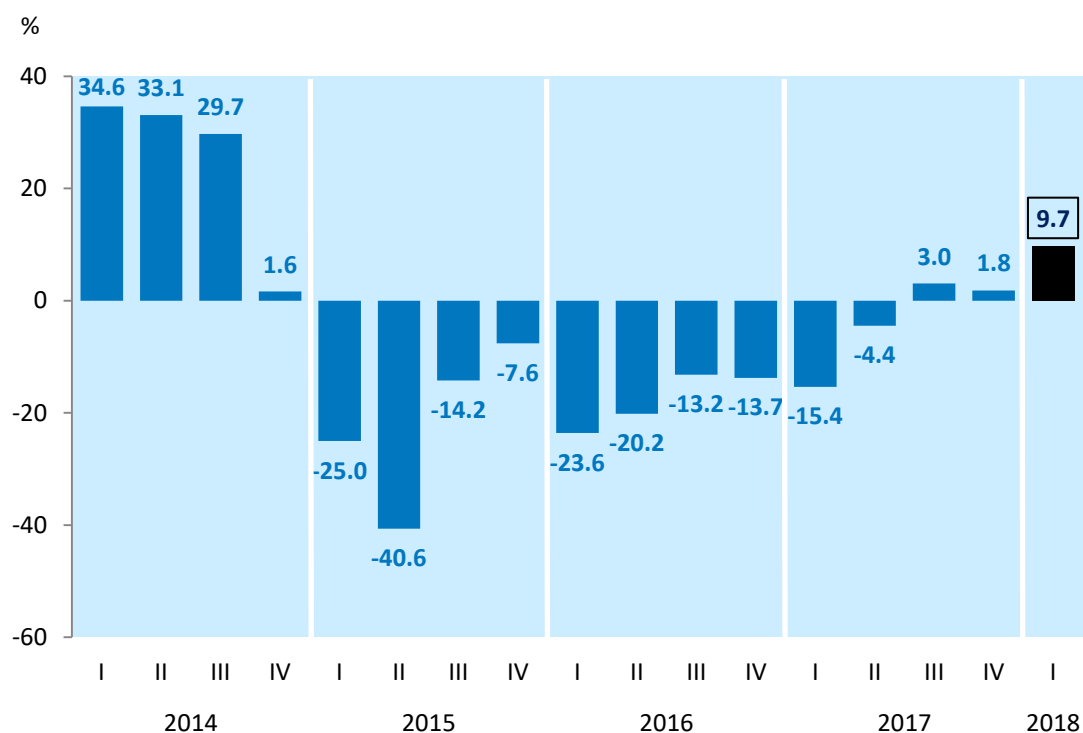
Το πρώτο τρίμηνο του έτους, η διαφορά όσων εκτιμούν ότι η αύξηση των τιμών θα επιταχυνθεί και όσων πιστεύουν ότι θα επιβραδυνθεί περιορίστηκε στο 10,5% από 17,3% στο τέλος του 2017. Η διαφορά αυτή μάλιστα έχει περιοριστεί και σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του 2017, όταν ήταν 16,0%. Η σχετικά μεγαλύτερη αισιοδοξία σχετίζεται προφανώς με τις προσδοκίες για ασθενή αύξηση της εγχώριας ζήτησης και χαμηλό ρυθμό μεγέθυνσης της οικονομίας, αλλά και από τις τρέχουσες εξελίξεις στο μέτωπο των τιμών. Τον Μάρτιο 2018 ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή κατέγραψε μείωση 0,2%.

Β.3. ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΣΕ ΕΝΑ ΕΤΟΣ (ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ)

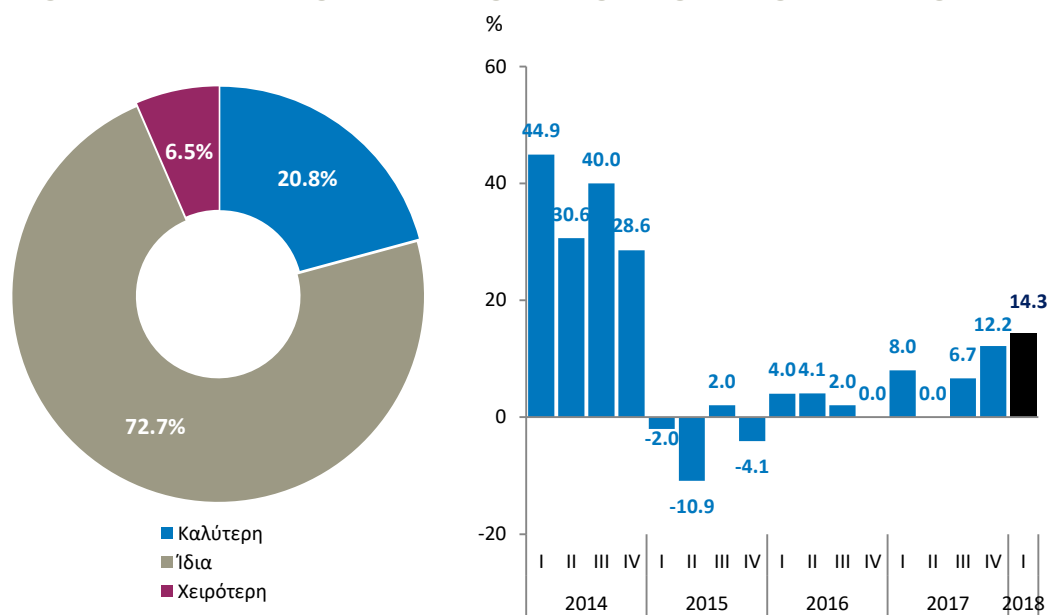
Αντίθετα από την ελαφρά κάμψη του Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας, ο αντίστοιχος για την εξέλιξη των παραγωγικών συντελεστών βελτιώθηκε το πρώτο τρίμηνο του 2018. Συγκεκριμένα, ο μέσος όρος της διαφοράς «θετικών» και «αρνητικών» απαντήσεων για τις μεταβλητές του δείκτη, δηλαδή: ανθρώπινο δυναμικό, συνθήκες χρηματοδότησης, δημόσιες υποδομές, επιχειρηματικότητα και θεσμικό πλαίσιο, διευρύνθηκε από 1,8% στο τέλος του 2017 σε 9,7% στο τέλος Μαρτίου 2018. Περισσότερη αισιοδοξία καταγράφηκε για όλες τις συνισταμένες του δείκτη. Η μεγαλύτερη ωστόσο μεταβολή σημειώθηκε στις προσδοκίες για το θεσμικό πλαίσιο.

Πολύ μεγαλύτερη βελτίωση των προσδοκιών προκύπτει από τη σύγκριση των τιμών του Δείκτη Παραγωγικών Συντελεστών μεταξύ του πρώτου τριμήνου του 2017, όταν ήταν -15,4%, και του αντιστοίχου του 2018.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ

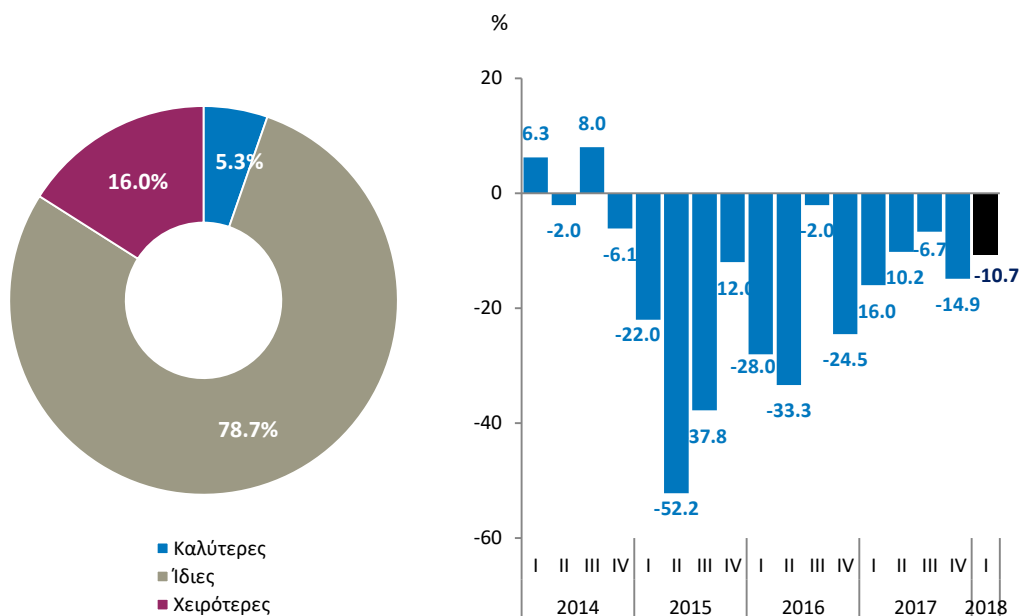

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

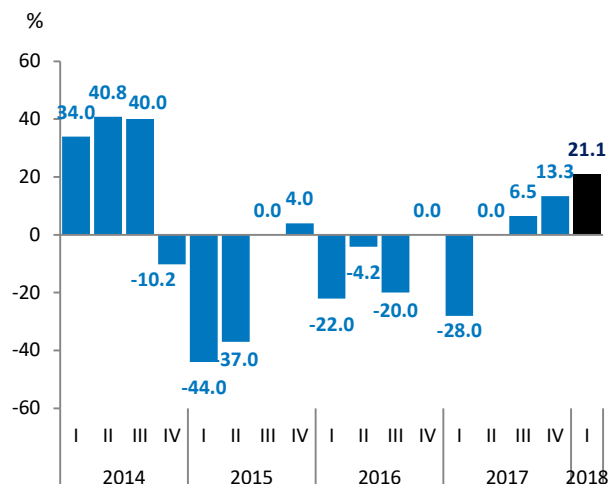
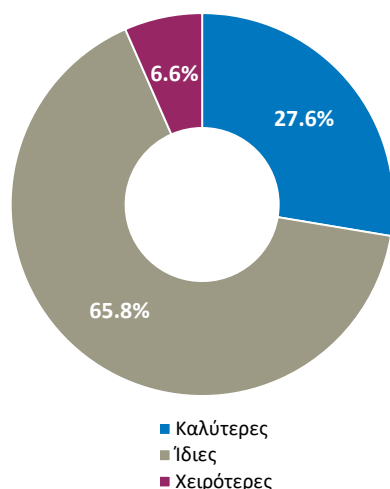
Η διαφορά «θετικών» και «αρνητικών» απαντήσεων για την εξέλιξη της αποτελεσματικότητας του ανθρώπινου δυναμικού διαμορφώθηκε σε 14,3% στο τέλος Μαρτίου έναντι 12,2% το προηγούμενο τρίμηνο και 8,0% το πρώτο τρίμηνο του 2017. Ωστόσο, η πλειονότητα των συμβούλων, 72,7%, δεν αναμένει ουσιώδη μεταβολή το επόμενο έτος.

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

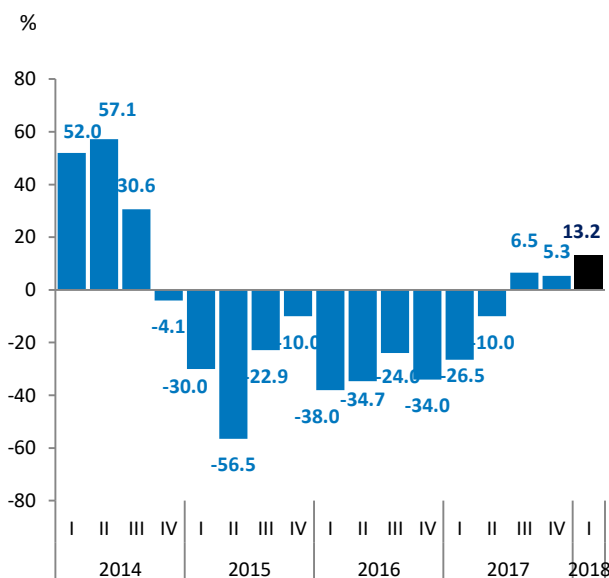
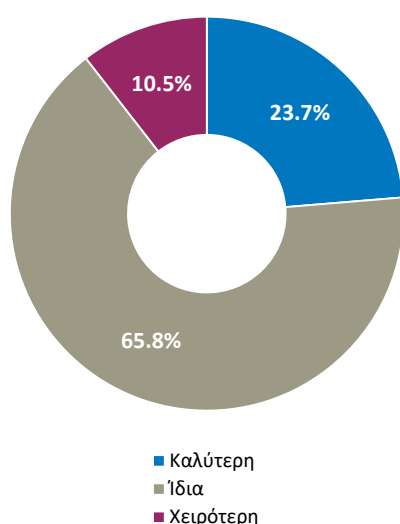
Η διαφορά «θετικών και «αρνητικών» ποσοστών όσον αφορά στις δημόσιες υποδομές παρέμεινε αρνητική το πρώτο τρίμηνο του 2018 (-10,7%), αλλά μειώθηκε ελαφρά έναντι του τέλους του 2017 που ήταν -14,9%. Ωστόσο, η μεγάλη πλειονότητα των συμβούλων θεωρεί ότι η ποιότητα των δημοσίων υποδομών δεν θα μεταβληθεί τους επόμενους 12 μήνες. Η απαισιοδοξία αυτή συνδέεται με τη μείωση του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων.

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

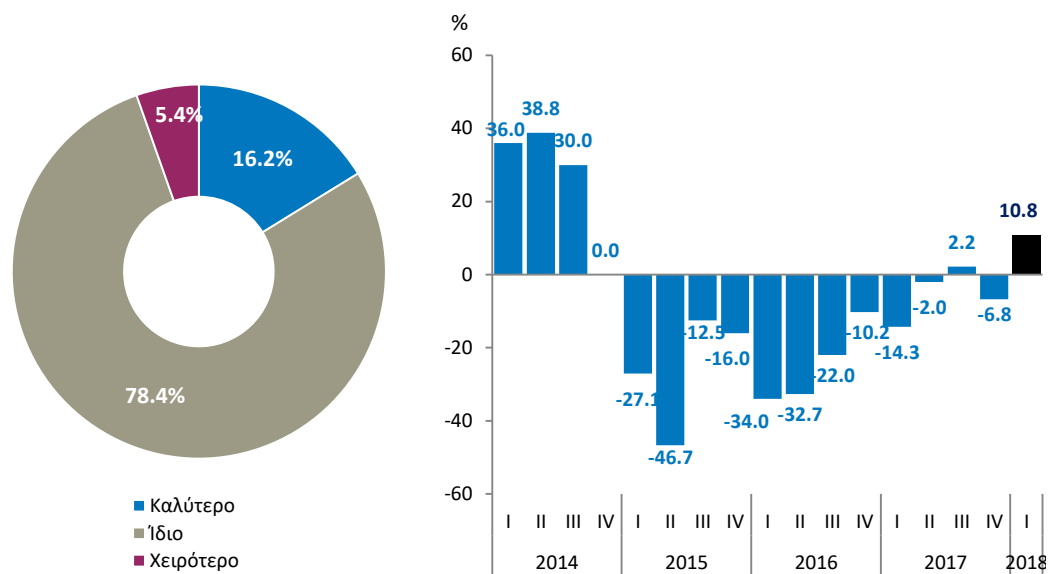
Συνεχίστηκε η βελτίωση της αισιοδοξίας για τις δυνατότητες χρηματοδότησης των επιχειρήσεων το πρώτο τρίμηνο. Η διαφορά «θετικών» - «αρνητικών» απαντήσεων αυξήθηκε από 13,3% στο τέλος του 2017 σε 21,1% το πρώτο τρίμηνο του 2018. Η βελτίωση που προκύπτει από τη σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2017, όταν η διαφορά ήταν -28,0%, είναι πολύ μεγάλη. Όπως όμως σημειώναμε σε προηγούμενες εκθέσεις, η μεγαλύτερη αυτή αισιοδοξία μπορεί να μη διατηρηθεί. Σχετίζεται με την εισαγωγή του εξωδικαστικού συμβιβασμού και τις προτεινόμενες ρυθμίσεις για τα λεγόμενα «κόκκινα» δάνεια. Εάν υπάρξουν καθυστερήσεις ή παλινωδίες ενδέχεται να υπάρξει επιδείνωση των προσδοκιών.

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Οι προβλέψεις για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας βελτιώθηκαν επίσης το πρώτο τρίμηνο του 2018. Η διαφορά των ποσοστών «αισιοδοξίας» και «απαισιοδοξίας» υπερδιπλασιάστηκε σε 13,2% από 5,3% το τέταρτο τρίμηνο του 2017. Πολύ μεγαλύτερη είναι η βελτίωση σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του 2017 όταν η διαφορά είχε αρνητική τιμή -26,5%. Σημειώνεται όμως ότι οι περισσότεροι σύμβουλοι δεν προβλέπουν ουσιαστική μεταβολή.

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Βελτίωση υπάρχει και στις αλλαγές του κανονιστικού και ρυθμιστικού πλαισίου κατά το επόμενο έτος. Ειδικότερα, η διαφορά «θετικών» - «αρνητικών» απαντήσεων έγινε θετική, 10,8% έναντι -6,8% στο τέλος του 2017. Σημειώνεται ότι έναντι του πρώτου τριμήνου του 2017, όταν η διαφορά βρισκόταν στο -14,3%, η βελτίωση είναι ακόμα μεγαλύτερη.

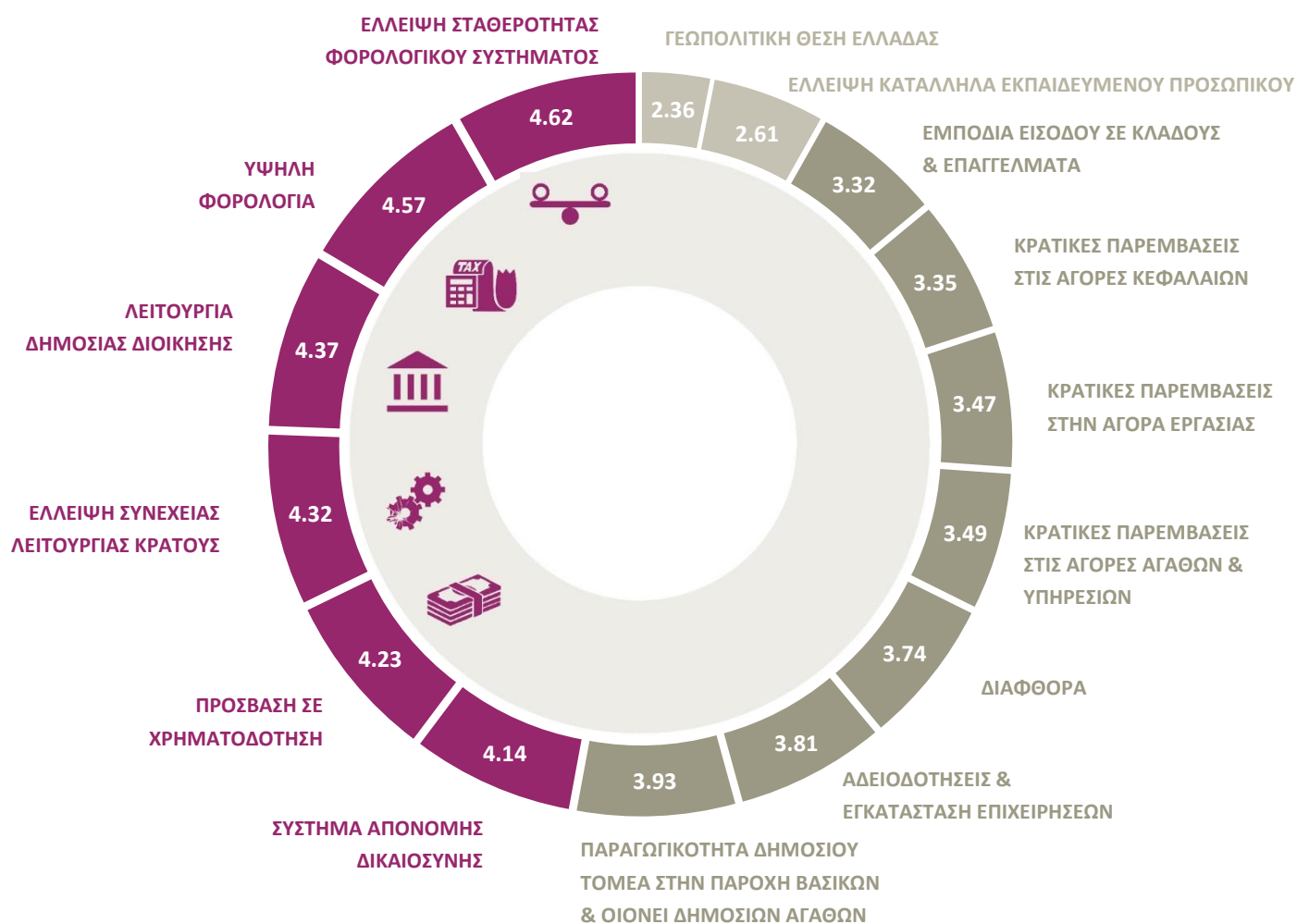
Β.4. ΟΙ ΑΝΑΣΧΕΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

Οι απόψεις των συμβούλων μανάτζμεντ για τα κυριότερα προσκόμματα στην επιχειρηματική δράση παρέμειναν σχεδόν αμετάβλητες κατά το πρώτο τρίμηνο του 2018. Τα πέντε σημαντικότερα ήταν τα εξής:

- Έλλειψη σταθερότητας του φορολογικού συστήματος
- Υψηλή φορολογία
- Αναποτελεσματική δημόσια διοίκηση
- Ασυνέχεια στη λειτουργία του κράτους
- Δυσκολίες στη χρηματοδότηση

Σκορ μεγαλύτερο του 4, σε κλίμακα 1-5, είχε επίσης και το σύστημα απονομής δικαιοσύνης.

ΟΙ ΑΝΑΣΧΕΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ο ΣΕΣΜΑ

Ο Σύνδεσμος Εταιρειών Συμβούλων Μάνατζμεντ Ελλάδος (ΣΕΣΜΑ) ιδρύθηκε το 1991 και αποτελεί τον επαγγελματικό συλλογικό φορέα των οργανωμένων εταιρειών συμβούλων επιχειρήσεων στην Ελλάδα, με εταιρείες-μέλη που απασχολούν περισσότερα από 2.000 εξειδικευμένα στελέχη. Κύριος στόχος του ΣΕΣΜΑ είναι η ανάπτυξη και διεύρυνση της αγοράς συμβουλευτικών υπηρεσιών, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, καθώς και η ενίσχυση και παγίωση της αξιοπιστίας και της προστιθέμενης αξίας των συμβουλευτικών υπηρεσιών και της επιχειρηματικής υποστήριξης, τόσο στον δημόσιο, όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

Ο ΣΕΣΜΑ θεωρεί ότι η παρακολούθηση και αξιολόγηση της οικονομικής συγκυρίας και των μεσοπρόθεσμων τάσεων της οικονομίας είναι πολύ σημαντική για το σχεδιασμό στρατηγικής από τις επιχειρήσεις και από το δημόσιο. Οι εκτιμήσεις και προσδοκίες των επιχειρήσεων για την πορεία της οικονομίας αντικατοπτρίζουν την τρέχουσα οικονομική πραγματικότητα και επηρεάζουν την επενδυτική ροπή. Η καταγραφή συνεπώς των απόψεων και προσδοκιών των ιθυνόντων των επιχειρήσεων είναι πολύ χρήσιμη για την ανάλυση της οικονομικής συγκυρίας βραχυχρονίως, καθώς και για τη χάραξη οικονομικής πολιτικής.

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ

Ο ΣΕΣΜΑ δημιούργησε το «Βαρόμετρο του ΣΕΣΜΑ για την Οικονομία» μέσω του οποίου καταγράφονται ανά τρίμηνο οι απόψεις των εταιρειών συμβούλων μάνατζμεντ.

Ειδικότερα, ο **Γενικός Δείκτης GRe+1** του Βαρόμετρου αποτυπώνει τις προσδοκίες των επικεφαλής και των στελεχών των επιχειρήσεων συμβούλων μάνατζμεντ για την ελληνική οικονομία μετά από ένα έτος (+1).

Ο Γενικός Δείκτης **GRe+1** συντίθεται από τους εξής επιμέρους δείκτες:

- **Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας**, ο οποίος καταγράφει τις απόψεις για την αναμενόμενη πορεία των βασικών οικονομικών μεγεθών (δηλαδή: ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης, ανεργία, ιδιωτικές επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών και πληθωρισμός).
- **Δείκτης Παραγωγικών Συντελεστών**, ο οποίος καταγράφει τις εκτιμήσεις για τις μεταβολές στους βασικούς παραγωγικούς συντελεστές (δηλαδή: ανθρώπινο δυναμικό, συνθήκες χρηματοδότησης, δημόσιες υποδομές, επιχειρηματικότητα και θεσμικό πλαίσιο).

Η μεθοδολογία κατάρτισης του Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας και του Δείκτη Παραγωγικών Συντελεστών έχει ως εξής:

- Υπολογίζονται τα ποσοστά «θετικών» και «αρνητικών» απαντήσεων για κάθε παράμετρο και υπολογίζεται η διαφορά τους ($\Delta = (\Theta - A) \times 100$), η οποία λαμβάνει τιμές στο διάστημα από -100 έως +100.

- Ο κάθε δείκτης προκύπτει ως ο αριθμητικός μέσος όρος των πέντε παραμέτρων, οι οποίες εξετάζονται για κάθε συνιστώσα.

Ο Γενικός Δείκτης **GR_e+1** υπολογίζεται ως ο αριθμητικός μέσος των παραπάνω δύο δεικτών.

Τέλος, στο Βαρόμετρο του ΣΕΣΜΑ για την Οικονομία προσδιορίζονται οι **Ανασχετικοί Παράγοντες** για την επιχειρηματική ανάπτυξη και τη επιχειρηματική δράση. Για να προσδιορισθεί η σημασία κάθε παράγοντα που δρα ανασχετικά στην επιχειρηματική ανάπτυξη, υπολογίζεται μία βαθμολογία που κυμαίνεται από 0 (λιγότερο σημαντικός) έως 5 (περισσότερο σημαντικός). Ο υπολογισμός γίνεται ως εξής:

- Ο κάθε βαθμός της κλίμακας (κλίμακα Likert 1-5) πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό των απαντήσεων κάθε βαθμίδας.
- Το άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με τον αριθμό των απαντημένων ερωτηματολογίων.

Η ΕΡΕΥΝΑ

Η έρευνα απευθύνεται στους εκπροσώπους και τα στελέχη των εταιρειών-μελών του ΣΕΣΜΑ, τα επίτιμα μέλη και τους πρώην προέδρους του ΣΕΣΜΑ. Ειδικότερα, οι εταιρείες-μέλη με προσωπικό μέχρι 20 άτομα εκπροσωπούνται από δύο άτομα, οι εταιρείες με προσωπικό από 21 έως 100 άτομα από τέσσερα, ενώ οι εταιρείες με προσωπικό άνω των 100 ατόμων εκπροσωπούνται στην έρευνα από πέντε άτομα. Συνεπώς, το σύνολο του πληθυσμού στη χρονική αυτή περίοδο είναι 110 άτομα.

Η έρευνα έχει τρεις ενότητες:

1. Καταγραφή των προβλέψεων των συμβούλων για την οικονομική κατάσταση, ένα έτος αργότερα.
2. Αποτύπωση των προσδοκιών των συμβούλων αναφορικά με τους παραγωγικούς συντελεστές, ένα έτος αργότερα.
3. Καταγραφή των κυριότερων εμποδίων στην επιχειρηματική ανάπτυξη.

Η έρευνα διεξάγεται κάθε τρίμηνο και τα αποτελέσματά της δημοσιοποιούνται κάθε Απρίλιο, Ιούλιο, Οκτώβριο και Ιανουάριο, αντίστοιχα. Η πρώτη έρευνα διεξήχθη το Μάρτιο του 2014 και αφορούσε το πρώτο τρίμηνο του ίδιου χρόνου.

Η παρούσα, 17^η έρευνα πραγματοποιήθηκε από 27-03-2018 έως 16-04-2018 και κατέγραψε τις προσδοκίες και τις απόψεις που διαμορφώθηκαν κατά το πρώτο τρίμηνο του 2018. Συλλέχθηκαν 78 απαντήσεις που αντιστοιχεί σε ποσοστό ανταπόκρισης 71,0%.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

Επιστημονικός υπεύθυνος είναι ο κ. Κωνσταντίνος Αϊβαλής και υπεύθυνος της έρευνας ο κ. Βασίλειος Ρεγκούζας, Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου του ΣΕΣΜΑ.

